

HØRINGSNOTAT

Dato 2. oktober 2019
J. nr. 2019-3143

Høringsnotat

Notat om de indkomne hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af byggeloven

Transport- og Boligministeriet hørte den 5. juli 2019 ten række myndigheder og organisationer, jf. vedlagte høringsliste i bilag 1, over udkast til forslag til lov om ændring af byggeloven. Herudover har lovforslaget været offentligt tilgængeligt på høringsportalen. Høringsfristen udløb den 23. august 2019.

1. Følgende myndigheder og organisationer har afgivet bemærkninger til lovforslaget: Boligkontoret Danmark, Brancheforeningen for Bygningsautomation, Branche fællesskab for Intelligent Energi, Danmarks Almene Boliger, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Energi, Domstolsstyrelsen, Ejendom Danmark, Erhvervsministeriet, Elbilforeningen FDEL, Energiforum Danmark, Forenede Danske Motorejere, HOFOR, KAB Bedre Boliger for Alle, Kommunernes Landsforening, København Kommune, Kulturministeriet, Landsbyggefonden, Orbicon, TEKNIQ Arbejdsgiverne.

2. Følgende myndigheder og organisationer har ikke haft bemærkninger til lovforslaget: Børne-, og Undervisningsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Brand-, og Sikringsteknisk Institut, Dansk Byggeri, Danske Kloakmestre, Dansk Standard, Forsvarsministeriet, Forbrugerrådet Tænk, Konkurrence-, og Forbrugerstyrelsen, Miljø-, og Fødevareministeriet, Sikkerhedsbranchen, Social-, og Indenrigsministeriet, og Uddannelses-, og Forskningsministeriet.

3. Følgende myndigheder og organisationer har ikke afgivet hørings svar til lovforslaget: Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademisk Arkitektforening, Altinex Oil Denmark, A/S, Andelsboligforeningernes Fælles Repræsentation, Ankenævnet på Energiområdet, Arbejdsgiverne, Arbejdstilsynet, Astma-Allergi Danmark, Banedanmark, BAT-Kartellet, Beredskabsstyrelsen, Bips-Byggeri, Informationsteknologi, Produktivitet og Samarbejde, BOSAM - Boligforeningernes Sammenslutning i Danmark, Branche foreningen Danske, Byggecentre, Branche foreningen for Bygnings sagkyndige og Energikonsulenter, Branche foreningen for Storkøkkenudstyr (BFS), Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Evaluerings Center, Byggeskadefonden, Byggeskadefonden vedr. Bygningsfornyelse, Byggesocietet, Bygherreforeningen, Bygnings-

fredningsforeningen (BYFO), Bygningsstyrelsen, Center for Indeklima og Sundhed i Boliger, Dabyfo – Forum for Danske Bygningsmyndigheder, DANA, Dancert – Teknologisk Institut, Danmark Tekniske Universitet, Institut for Byggeri og Anlæg, Danmarks Lejerforening, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Center for Lys, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Fjernvarme, Dansk Forening for Automatforplejning (DAFA), Dansk Gasteknisk Center, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Solvarme Forening, Dansk Varme Service, DVS, Dansk Ventilation, dansk.standard@ds.dk, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Beredskaber, Danske Handicaporganisationer, , Danske Regioner, Danske Udlejere, DANVA, Datatilsynet, Debra - Energibranchen, Den Danske Landinspektørforening, Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, Det Økologiske Råd, DI Byg, DI Digital, DI Energibranchen, DI Fødevarer, DI Handel, DI Videnrådgiverne, DONG Energy, E.On Denmark A/S, Ejendomsforeningen Danmark, Energi- og Olieforum, Energiklagenævnet, Energinet.dk, Energiservice A/S, Energistyrelsen, Energitilsynet, Energitjenesten, Erhvervslejernes Landsorganisation, Erhvervsstyrelsen, ETA Danmark A/S, Eurofins, FABA, FEHA, Finans Danmark, Finansministeriet, Finanstilsynet, Forbundet Arkitekter og Designere, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark (3F), FORCE Technology, Foreningen af Danske Kraftvarmemærker, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Slutbrugere af Energi, Forsikring og Pension, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, FSR Danske Revisorer, Fødevestyrelsen, Glasindustrien, God Adgang, Grundfos, HE-sekretariatet, HMN Naturgas, Horesta, Hovedstadens Beredskab, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen Danmark, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Konstruktørforeningen, KTC - Kommunalteknisk Chefforening, Kirkeministeriet, Københavns Erhvervsakademi, Landbrug & Fødevarer, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, Landsforeningen for Bygning og Landskabskultur, Lejernes Landsorganisation, Ligestillingsafdelingen, LO, Maskinmestrenes Foreningen, Miljø- og Fødevarerklagenævnet, Miljøstyrelsen, Molio – Byggeriets Videncenter, Naturstyrelsen, NGF Nature Energy, Parcelhusejernes Landsforening, Plan Energi, Plastindustrien, Praktiserende Landinspektørers Forening, Realdania, Rørforeningen, SBS Byfornyelsesselskabet, Seges, Sikkerhedsstyrelsen, Skatteministeriet, Skorstensfejerlauget, Slots- og Kulturstyrelsen, Statens Byggeforskningsinstitut, Statikeraner kendelsesudvalget, Statsforvaltningen, Statsforvaltningen Hovedstaden, Statsforvaltningen Midtjylland, Statsforvaltningen Nordjylland, Statsforvaltningen Sjælland, Statsforvaltningen Syddanmark, Statsministeriet, Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte, Stålcenrum, Sundheds- og Ældreministeriet, Sundhedsstyrelsen, SYD Energi, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Træinformation, Uafhængige Bygningssagkyndige og Energikonsulenter, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Varmepumpefabrikantforeningen, VELTEK, Vindmølleindustrien, Vinduesindustrien, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

Bemærkninger til lovforslaget

I det følgende gengives hovedindholdet af de modtagne høringssvar til det fremsatte lovforslag samt Transport- og Boligministeriets bemærkninger hertil.

Bemærkninger af generel politisk karakter samt forslag og bemærkninger, der ikke vedrører det fremsatte lovforslag, indgår ikke i notatet.

1. Bemyndigelse til fastsættelse af regler om ladestandere

Dansk Energi (DE), TEKNIQ Arbejdsgiverne (TEKNIQ), Elbilforeningen (FDEL) og Forenede Danske Motorejere (FDM) bemærker, at implementeringen af bygningsdirektivets kan være mere ambitiøst, og at lovforslaget i den forbindelse med fordel kan udvides.

DE anbefaler, at bemyndigelsen til at fastsætte krav til etablering af ladestandere og forberedelse til ladestandere udvides til også at omfatte enfamiliehuse med egen parkeringsplads for at minimere omkostningen til efterfølgende etablering af ladestandere, når behovet opstår. Derudover mener DE, at der er behov for en definition af begrebet 'renovering' og, at der behov for klare retningslinjer for hvornår og ved hvilke typer af renovering de nye krav vil gælde. DE peger endvidere på vigtigheden af, at de ladestandere, der etableres, er klargjort til et smart energisystem og bemærker samtidig, at mindstekravet til antal ladestandere, der efter bygningsdirektivet skal være gældende fra 2025, ikke er tilstrækkeligt til at understøtte den grønne omstilling af transportsektoren. DE anbefaler derfor, at kravet skal gælde fra 2023, og at kravet også skal omfatte beboelsesejendomme med mere end 20 parkeringspladser.

TEKNIQ bemærker, at lovændringen med fordel kan skærpes. TEKNIQ anfører, at brugen af elbiler forventes at blive meget udbredt, og at det derfor er vigtigt, at arbejdet med installation af ladestandere hurtigt igangsættes. TEKNIQ mener, at arbejdet allerede bør gå i gang nu for at undgå en flaskehalseffekt. Derudover bemærkes det, at behovet for at kunne oplade sin elbil vil være ens uanset, om man bor eller arbejder i en bygning med mange eller få parkeringspladser tilknyttet. TEKNIQ mener derfor, at det er uhensigtsmæssigt med en afgrænsning fra at kunne fastsætte regler, som sikrer, at der også skal etableres ladestandere eller forberedelse ved eksisterende bygninger med færre end hhv. 20 og 10 parkeringspladser. På den baggrund anbefaler TEKNIQ, at § 4 d, stk. 2, udgår af lovforslaget.

FDEL mener, at Danmark ved implementeringen bør gå videre end, hvad der pålægges med bygningsdirektivet. FDEL foreslår, at det med loven skal sikres, at ladepladserne kan forbeholdes elbiler med ladebehov, og at ladepladser på offentlige parkeringspladser forbeholdes elbiler under opladning evt. med tidsbegrænsninger, og at disse krav håndhæves. Derudover foreslås det, at det sikres, at alle elbilister kan anvende ladestanderne uden at skulle indgå aftale med

en bestemt udbyder, fx ved aktivering af dansk eller internationalt kreditkort. FDEL bemærker videre, at lovforslaget kun omfatter nye beboelsesejendomme, hvilket ifølge FDEL betyder, at beboere i eksisterende beboelsesejendomme har ringe støtte, hvis de ønsker at anskaffe en elbil. FDEL foreslår på den baggrund, at lovforslaget udvides til også at omfatte etagebyggeri med tilhørende parkeringspladser. Det foreslås afslutningsvist, at der etableres normalladere fremfor hurtigladere, at det ved udmøntning af kravene præciseres, at ladestanderne enten skal have et Type 2-stik og kunne yde mindst 11 kW AC eller skal have CCS-stik og kunne yde mindst 50 kW DC eller begge dele i kombination, samt at kravene til etablering af ladestanderne i eksisterende byggeri skal træde i kraft i 2023.

FDM bemærker, at regeringens mål om en reduktion af drivhusgasudledningen i 2030 med 70 pct. kun kan nås, hvis transportsektoren bidrager. De mener, at det er afgørende, at regeringen sikrer ladestanderne til elbiler som et incitament til, at borgerne vil anvende elbiler. I den forbindelse bemærkes det, at det bør overvejes, om implementeringen kan ske før 2025.

Boligkontoret Danmark bemærker, at lovforslaget vil imødekomme den efterspørgsel, der allerede findes, samt den efterspørgsel, der må formodes at komme i fremtiden i kraft af øget omstilling til private elbiler. Boligkontoret Danmark forventer, at en væsentlig del af beboerne i almene boliger vil anskaffe sig et el-køretøj indenfor det næste årti, hvis de får mulighed for at kunne oplade køretøjet ved deres egen bolig. Boligkontoret Danmark opfordrer i forbindelse med den konkrete udmøntning af bestemmelserne til, at ladestanderne tænkes sammen med alternative energiformer på en måde, så almene boliger ikke stilles dårligere end andre typer af beboelse.

Dansk Erhverv og Dansk Industri (DI) bemærker, at det bør være markedet, der driver udrulningen af en forsyningsinfrastruktur, som skal understøtte omstillingen til elektriske køretøjer, da der er kommercielle muligheder i opladningsinfrastruktur.

DI anerkender dog behovet for yderligere tiltag og anmoder om, at der udarbejdes et fleksibelt regelsæt på området, bl.a. fordi der findes bebyggelser i byområder uden adgang til parkering, hvor DI ikke mener, at det vil give mening at stille krav om etablering af ladestanderne. DI mener, at der alene skal være krav om etablering af ladestanderne, hvor behovet er.

Dansk Erhverv ønsker en strikt implementering af bygningsdirektivet, som ikke pålægger danske virksomheder yderligere omkostninger. Dansk Erhverv mener derfor også, at det bør være de virksomheder, der har fortjenesten af opladninger, der dækker omkostningerne. Dansk Erhverv bemærker ydermere, at de omkostninger for infrastruktur for elbiler, der fremgår af grund- og nærhedsnotat til forhandlingerne om bygningsdirektivet, er vurderet for lavt, og at de økonomiske omkostninger derfor bør konkretiseres i forbindelse med udmønt-

ningen af de konkrete krav. Derudover mener Dansk Erhverv, at bilerne ikke opholder sig i lang tid på parkeringspladserne, hvilket stiller krav til ladeeffekten af ladestanderne, som medfører øgede omkostninger til infrastrukturen.

Københavns Kommune (KK) bemærker, at kravene kan medføre ekstra ressourcetræk hos kommunerne og spørger i den forbindelse ind til kommunens opgave som bygningsmyndighed, for så vidt angår overholdelse af kravene

Danmarks Almene Boliger (BL) bemærker, at der er stor forskel på hhv. etablering af ladestandere og forberedelse til ladestandere. I den forbindelse har BL for eksisterende boliger udregnet, at den samlede pris for ladestandere kan blive mellem 1,25 mia. kr. – 1,875 mia. kr. BL bemærker videre, at huslejen for almene boliger fastsættes som såkaldt balanceleje, som betyder, at ekstraomkostninger medfører højere husleje. Hertil kommer, at nybyggeri er underlagt maksimumbeløb pr. kvadratmeter, som ikke kan overskrides, og at der i de større byer opføres boliger til maksimumbeløbet. BL mener derfor, at yderligere krav i form af krav om ladestandere vil være på bekostning af byggekvalitet, og at mange af dem, der bor i almene boliger, ikke har adgang til egen bil. BL mener derfor, at det er afgørende, at udbredelse af ladestandere sker på et velbelyst grundlag, og at der er klarhed over omkostningerne og det faktiske bilforbrug i de enkelte bebyggelser samt, at der tages hensyn til de forskellige almene lejeres økonomiske muligheder.

Energiforum bemærker en række punkter, der bør være fokus på i forbindelse med den konkrete udmøntning af kravene, herunder elnettes beskaffenhed i alle områder i Danmark, finansieringsbehov særligt ved eksisterende bygninger samt en generel strategi for infrastrukturen til el-køretøjer og finansiering heraf. Derudover bemærkes det, at der i arbejdet med udmøntningen af kravene bør være fokus på behovet for dispensationsmuligheder i boligområder med ejendomme med få bilejere.

Branchefællesskabet for Intelligent Energi (BIE) bakker op om hensigten med lovforslaget om at fremme udbredelsen af ladeinfrastruktur til elektriske køretøjer. Samtidig bemærkes det, at lovforslaget udgør en minimumsimplementering af bygningsdirektivets krav.

Kommunernes Landsforening (KL) bemærker, at det er positivt, at der med lovforslaget både kan stilles krav til nybyggeri samt eksisterende bygninger. KL mener dog, at det er vanskeligt at kommentere på lovforslagets § 4, stk. 2, eftersom der ikke kan siges noget konkret om, hvor hurtigt omstillingen til el-køretøjer sker. Der er derfor ønske om, at lovgivningen understøttes af vejledning på området og om en passende etableringsperiode. Derudover fremgår det af KL's hørings svar, at bemyndigelsesbestemmelsen giver mulighed for fastsættelse af regler med tilbagevirkende kraft.

Ejendom Danmark vurderer, at bemyndigelsesbestemmelsen er for vidtgående og ikke indeholder de begrænsninger og dispensationsmuligheder, der fremgår af bygningsdirektivet. Ejendom Danmark foreslår derfor, at begrænsningerne indarbejdes i lovforslaget. Ejendom Danmark bemærker ydermere, at der skal tages hensyn til de mange bygninger, der består af blandede beboelses- og erhvervsjendomme. Endelig bemærker Ejendom Danmark, at det skal sikres, at elnettet gøres klar til at forsyne så mange ladestandere, som der er politisk ønske om.

Transport- og Boligministeriet skal hertil samlet bemærke, at formålet med lovforslaget som udgangspunkt er at leve op til Danmarks forpligtelser efter EU-retten. Ændringen i byggeloven er en bemyndigelsesbestemmelse, der skal give boligministeren mulighed for at fastsætte kravene til ladestandere og forberedelse til ladestandere i forbindelse med bygninger. Derfor fremgår den konkrete udmøntning af kravene ikke af lovforslaget. Den konkrete udmøntning af kravene vil fremgå af efterfølgende udstedelse af bekendtgørelse.

Der er i lovforslaget indført begrænsninger svarende til minimumsomfanget i bygningsdirektivet¹. Det betyder, at der ikke kan stilles krav om etablering af ladestandere eller forberedelse til ladestandere i eksisterende boliger, der ikke undergår en ombygning. Det samme gælder for nybyggeri og ombygninger af bygninger med mindre end 10 parkeringspladser. Håndtering af blandede bygningstyper er præciseret i lovforslagets bemærkninger, og vil ligesom de øvrige afgrænsninger af kravene indgå i arbejdet med den efterfølgende bekendtgørelse.

Kravene til ladestandere og forberedelse for ladestandere vil blive fastlagt ud fra objektive kriterier om, hvor mange parkeringspladser der er i forbindelse med den konkrete bygning.

Høringssvarenes forslag til udformning og indhold af de konkrete krav vil indgå i arbejdet med den efterfølgende udmøntning i bekendtgørelse. I forlængelse heraf opfordres der til at afgive høringssvar i den offentlige høring heraf.

Der er flere spørgsmål til, hvad en større ombygning, der udløser kravet om ladestandere, er. Dette vil blive specificeret i den kommende bekendtgørelse. Transport- og Boligministeriet kan dog bemærke, at ombygning omfatter såvel væsentlige ombygninger, som i henhold til byggelovgivningen kræver en byggetilladelse, samt ombygninger eller etablering af parkeringsarealer. Direktivet sondrer mellem parkeringsanlæg inde i en bygning og parkeringsanlæg, der støder op til bygningen. For parkeringsanlæg inde i en bygning udløses krav om ladestandere eller forberedelse hertil, hvis ombygningsfor-

¹ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/844 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne og direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet

anstaltningerne omfatter parkeringsanlægget eller bygningens elektriske infrastruktur. For parkeringsanlæg, der støder op til bygningen, gælder kravet, hvis ombygningsforanstaltningerne omfatter parkeringsanlægget eller parkeringsanlæggets elektriske infrastruktur.

Transport- og Boligministeriet bemærker, at Kommissionen for grøn omstilling af personbiler i Danmark har fået til opgave at udarbejde en samlet analyse, som skal vurdere, hvilke samfundsmæssige konsekvenser, og deraf følgende krav, en grøn omstilling af personbiler stiller til dels reguleringen (afgifter, tilskud og anden regulering) og dels indretningen af infrastrukturen, herunder særligt ladeinfrastruktur og energiforsyning. Kommissionen skal afrapportere i 2020, og den forbindelse kan der komme anbefalinger, hvad angår ladeinfrastruktur i bygninger.

Til Energiforum Danmark og Dansk Energis bemærkning om, at der i forbindelse med udrulningen af ladestandere skal tages højde for elnettets beskaffenhed, da elbilerne kan medvirke til at overbelaste visse dele af elnettet, bemærker Transport- og Boligministeriet, at kapaciteten inden for elforsyning hører under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort. Til FDELS bemærkning om, at lovforslaget kun omfatter nye etageboliger skal Transport- og Boligministeriet gøre opmærksom på, at direktivets krav om ladestandere også omfatter beboelsesbygninger med mindst 10 parkeringspladser, hvis bygningen gennemgår en større ombygning.

Hvad angår FDELS bemærkning om, at ladestanderne bør forsynes med Type 2-stik og kunne yde mindst 11 kW AC eller skal have CCS-stik og kunne yde mindst 50 kW DC, bemærker Transport- og Boligministeriet, at bygningsdirektivet henviser til de tekniske krav i AFI-direktivet², som er implementeret i dansk lovgivning i bekendtgørelse om krav til tekniske specifikationer m.v., offentligt tilgængelig infrastruktur for alternative drivmidler og motorkøretøjsmanualer. Her fremgår det, at ladestanderne skal have Type 2-stik. Dette fremgår allerede af lovforslagets bemærkninger og vil blive præciseres yderligere i den efterfølgende bekendtgørelse.

Til Københavns kommune bemærkning om kommunens opgave som bygningsmyndighed bemærker Transport- og Boligministeriets, at kravene om ladestandere og forberedelse for ladestandere vil skulle behandles på samme måde som den øvrige del af en byggesag. For nye bygninger vil det, ligesom byggelovgivningens øvrige krav til et konkret byggeri, skulle dokumenteres, at kravene er overholdt. Kommunen er ikke forpligtet til at kontrollere dokumentationen for overholdelse af krav om ladestandere udover det, der ellers følger af kommunens pligt som bygningsmyndighed efter byggeloven. Dokumentation for overholdelse af kravet vil kunne blive omfattet af stikprøvekon-

² EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/94/EU af 22. oktober 2014 om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer

trol i samme omfang som den øvrige dokumentation i en byggesag. For så vidt angår eksisterende bygninger, indføres der ingen administrative forpligtelser for kommunerne udover det, der ellers følger af byggeloven. Transport- og Boligministeriet gør opmærksom på, at det er bygningssejerens ansvar, at byggeriet er lovligt. Det er derfor ejeren af den eksisterende bygning, der skal sørge for, at byggeriet lever op til kravene om ladestandere. Hvis kommunen bliver opmærksom på, at et byggeri ikke lever op til kravene, har kommunen som bygningsmyndighed pligt til at bringe de ulovlige forhold i orden.

2. Bemyndigelse til fastsættelse af regler om bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer

Boligkontoret Danmark, Dansk Energi (DE) og Branchefællesskabet for Intelligent Energi (BIE) bemærker, at det bør defineres, hvad der menes med omkostningseffektivt, herunder hvordan beregningen skal ske og i hvilken tidshorisont.

Boligkontoret Danmark opfordrer til, at der tages højde for beskaffenheden af ældre almene boliger, og at der i den forbindelse bør være regler for dispensationer, samt at reglerne ikke bør formuleres for snævert.

DE bemærker vigtigheden af, at bygningsautomatisering spiller sammen med de andre systemer i bygningen, og at bygningsautomatik understøtter tovejskommunikation. Afslutningsvist bemærker DE, at det bør overvejes, om kravet skal udvides til også at omfatte bygninger med et effekttræk på under 290 kW og dermed under 5.000 m².

Brancheforeningen for Bygningsautomation beder om at få specificeret, hvornår den lavere totalomkostning for bygningen skal indtræde efter installation af bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer.

BIE bakker op om hensigten med lovforslaget om at fremme udbredelsen af bygningsautomatik og bemærker, at lovforslaget udgør en minimumsimplementation af bygningsdirektivets krav. Derudover bemærkes det, at det er vigtigt for effekten af installation af systemet, at systemerne i bygningsautomatiserings- og kontrolsystemet spiller sammen. Desuden bemærker BIE, at en undersøgelse fra Teknologisk Institut vurderer, at det optimale tekniske potentiale fås ved at fokusere på bygninger på over 1.000 m². BIE opfordrer til, at udmøntningen udvides til også at omfatte denne del af bygningsmassen.

KAB Bedre Boliger for Alle bemærker, at de længe har efterspurgt tydelige krav om bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer i byggeloven og bygningsreglementet, og at byggelovforslaget er et skridt i den rigtige retning. KAB anbefaler, at kravene herom præciseres, så det sikres, at kravet omfatter nybyggeri af beboelsesbygninger og særligt etagebyggeri. For bestående beboelsesbygninger

mener KAB, at kravet skal gælde ved ombygning af bygningens varme- og/eller ventilationssystemer. Derudover ønskes der specifikke minimumskrav.

Energiforum Danmark bemærker, at mange af de eksisterende bygninger allerede nu har installeret bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer. Energiforum Danmark håber derfor, at udmøntningen af krav herom vil fremme brugen og udbyttet af de eksisterende systemer fx gennem vejledning til kravene. I forbindelse med udmøntning af kravene opfordrer Energiforum Danmark bl.a. til, at bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer ikke defineres for snævert, og at brugen ikke begrænses af for specifikke krav til systemerne, at systematisk overvågning af systemerne sikres, og at de forskellige styringssystemer spiller sammen. Derover anbefaler Energiforum Danmark, at muligheden for at fravige kravet, hvis det ikke er omkostningseffektivt, præcist defineres.

HOFOR bemærker, at bygningsdirektivet giver mulighed for, at lovforslaget kan omfatte beboelsesejendomme. I den forbindelse undrer HOFOR sig over, hvorfor lovforslaget ikke omfatter beboelsesejendomme, da de mener, at der er et stort potentiale for energieffektiviseringer der. Derudover bemærker HOFOR, at der er behov for, at flere konkrete emner præciseres i udmøntningen af kravene i bekendtgørelse, herunder opsamling og analyse af data, retningslinjer for beregninger, kommunikation på tværs af forskellige typer teknologi samt, hvad der forstås ved teknisk og økonomisk muligt.

Kommunernes Landsforening (KL) bemærker, at de gerne vil inddrages i arbejdet omkring udarbejdelsen af de konkrete krav i den efterfølgende bekendtgørelse på området. KL nævner i den forbindelse flere punkter, der bør være fokus på ved udmøntningen af de konkrete krav, herunder anvisning af metode for totaløkonomisk beregning, omkostningseffektivitet, minimumskrav fsva. størrelsen af de bygninger, der omfattes af lovforslaget, samt definition og krav til bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer. Derudover udtrykker KL bekymring for, om alle kommuner har den nødvendige kompetence i driften i sagsbehandlingen, og opfordrer til, at der er fokus på kompetenceudvikling.

Orbicon A/S støtter bestemmelsen vedr. bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer, men bemærker, at mange bygningsautomatikanlæg pga. manglende lovkrav ikke udføres energimæssigt rigtigt og, at mange bygningsinstallationer udføres uden sammenhængende bygningsautomatik. Orbicon A/S spørger i den forbindelse til, hvordan det sikres, at der udføres effektiv kontrol med investeringens tilbagebetalingstid, hvilke krav der vil være til dokumentation af investeringens tilbagebetalingstid, og hvem der skal udføre kontrollen.

Schneider Electric (SE) bemærker, at kravene til bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer bør være relativt konkrete i form af minimumskrav til et samlet system, der omfatter belysning, ventilation, varme og køl både på hovedanlæg og i zoner.

Helene Egebøl, medlem af den tidligere regerings Grønne Vækstteam, glæder sig over lovforslaget og bemærker i den forbindelse vigtigheden af, at kravene ved udmøntning bliver relativt specifikke.

Transport- og Boligministeriet skal hertil samlet bemærke, at ændringen i byggeloven er en bemyndigelsesbestemmelse, der skal give boligministeren mulighed for at fastsætte krav til bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer. Derfor fremgår den konkrete udmøntning af kravene ikke af lovforslaget. Den konkrete udmøntning af kravene vil fremgå af bygningsreglementet.

Høringssvarenes forslag til udformning og indhold af de konkrete krav vil indgå i arbejdet med den efterfølgende udmøntning i bygningsreglementet. I forlængelse heraf opfordres der til at afgive høringssvar. De tekniske krav til bygningsautomatisering og afgrænsningen af kravene vil fremgå af bygningsreglementet og vil følge bygningsdirektivets krav, som fremgår af bilag 1 vedlagt denne høring.

Kravene til bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer vil blive indført i bygningsreglementet og vil dermed blive omfattet af de gældende dokumentationskrav i bygningsreglementet på samme måde som øvrige tekniske krav i bygningsreglementet og vil på samme måde blive omfattet af de almindelige regler for så vidt angår kommunernes byggesagsbehandling. Der vil derfor gælde de samme regler for dispensation fra kravene om bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer, der ellers gælder i medfør af byggelovgivningen. Det betyder, at kommunerne kan give en dispensation, hvis hensynet bag bestemmelsen opfyldes på anden vis.

Til Boligkontoret Danmarks kommentar om, at der skal tages hensyn til beskaffenheden af ældre almene boliger, gør Transport-, og Boligministeriet opmærksom på, at lovforslaget undtager beboelsesbygninger fra kravet. De ældre almene boliger er således ikke omfattet af lovforslaget.

Omkostningseffektivt i henhold til bygningsdirektivet er en beregning af, at totalomkostningerne ved installationen af bygningsautomatiserings- og kontrolsystemet er lavere, end hvis man ikke installerer systemet. Dette er det generelle princip i direktivet og benyttes allerede i bygningsreglementet i dag, for så vidt angår ombygninger af eksisterende bygninger og vil gælde på samme måde for installation af bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer. Bygningsreglementet indeholder allerede en beregningsmetodik for rentabilitet og en beregningsmæssig levetid for bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer. Transport- og Boligministeriet vil sikre, at dette fremgår klart ved udmøntningen i bygningsreglementet.

Bygningsreglementets tekniske krav til byggeri er teknologineutrale. Det betyder, at der ikke stilles produktspecifikke krav eller andre specifikke krav, der udelukker anvendelsen af visse teknologier. Det vil også gælde for byg-

ningsautomatiserings- og kontrolsystemer. Der vil derfor ikke blive stillet produktspecifikke krav til disse bygningsautomatiserings- og kontrolsystemer, men der vil være krav til, hvad systemet skal kunne, herunder fx løbende at overvåge, registrere, analysere og give mulighed for at tilpasse energiforbruget, opdage effektivitetstab i tekniske bygningsinstallationer, at give mulighed for kommunikation med opkoblede tekniske bygningsinstallationer og andre apparater inde i bygningen mv.

Transport-, og Boligministeriet er enig med KL om, at byggesagsbehandling kræver de rette kompetencer i kommunerne.

3. Øvrige bemærkninger

Transport-, og Boligministeriet har noteret sig, at begrebet parkeringspladser bør defineres. Dette præciseres i lovforslagets bemærkninger. Ydermere er de foreløbige vurderinger af de økonomiske konsekvenser tilføjet i lovforslagets bemærkninger, og de vil blive kvalificeret yderligere i forbindelse med høringen af de efterfølgende bekendtgørelser.

Derudover er ministeriet blevet opmærksom på, at territorialbestemmelsen er overflødig, hvorfor lovforslagets § 4 udgår. I stedet nævnes det i lovforslagets bemærkninger, at byggeloven hverken gælder for Færøerne eller Grønland